BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
İNSAN YERLEŞİMLERİ KONFERANSI
(HABITAT II)

İstanbul, 3-14 Haziran 1996

ORGANİZASYON HİZMETLERİ RAPORU

T.C.
BAŞBAKANLIK
TOPLU KONUT İDARESİ BAŞKANLIĞI
HABITAT II PROJE KOORDİNASYON BİRİMİ

1. HAZIRLIK DÖNEMİ

1.1. İhale ve Firma Seçimi

1.1.1. T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı yönetim ve sorumluluğunda 3-14 Haziran 1996 tarihleri arasında İstanbul'da yapılan Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı'nın (Habitat II) organizasyonuna ilişkin hazırlık ve uygulama çalışmalarını yürütmek amacıyla, konusunda yeterli deneyime sahip, profesyonel bir organizasyon şirketinin iki aşamalı açık ihale yoluyla seçimi kararlaştırılmıştır. Bu karar doğrultusunda, 28 Şubat 1995 tarihinde gazetelere verilen ilanlarla ilgilenen firmalara çağrıda bulunulmuştur. Bu çağrının ardından 16 firma ön değerlendirme dosyasını almış, 7 firma ya da firma grubu ön değerlendirme belgelerini hazırlayarak teslim etmiştir. İhale Komisyonu tarafından yapılan değerlendirme sonucunda, Habikon, Habikent-Kon, Setur-İkon ve HaViBi birliktelikleri yeterli görülerek, teklif vermeye davet edilmeleri kararlaştırılmıştır.

1.1.2. Ön değerlendirmeden sonra oluşturulan Habikon-VİP-İkon Birlikteliği ve Habikent-Kon 18 Ağustos 1995'te tekliflerini teslim etmişlerdir. Teslim edilen dosyalar İhale Komisyonu'nca incelenmiş ve yapılan değerlendirme sonucunda Habikon-VİP-İkon Birlikteliği ile sözleşme imzalanması kararlaştırılmıştır. Birliktelik ile yürütülen pazarlık görüşmelerinden sonra 25 Eylül 1995 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Buna göre Birlikteliğin hizmet tanımı aşağıdaki işleri kapsamaktaydı:

- Konferans mekanları iç düzenlemesi
- Özürlülere ilişkin düzenlemeler
- Kayıt Merkezi'nin düzenlenmesi
- Işıklandırma ve havalandırma
- Eşanlı çeviri sistemi
- Ses ve görüntü iletim ve kayıt düzenleri
- Teknik ekip ve donanım sağlanması
- Haberleşme
- Basın Merkezi'nin düzenlenmesi
- Ulaşım
- Karşılama ve uğurlama
- Yiyecek ve içecek
- Danışma bürolarının kurulması
- Telekomünikasyon ve iş merkezlerinin kurulması ve işletilmesi
- Posta hizmetleri
- Temizlik hizmetlerinin sağlanması
- Kayıp eşya bürosu kurulması
- Çiçeklendirme
- Kırtasiye ve basılı malzemelerin temini
- Personel temini ve eğitimi
- Güvenlik
- Otel rezervasyonlarının yapılması
- Bilişim sisteminin kurulması
- Delegasyon hizmetlerinin verilmesi
- Çeşitli toplantılar için otel salonlarının kiralanması
- Resmi davet ve resepsiyonların organizasyonu

- Yangın ihbar sisteminin kurulması
- Mal ve hizmet satın almalarının TOKİ adına yapılması
- Hazırlık ve uygulama döneminde ortaya çıkabilecek diğer hizmetler

1.1.3. Yukarıda sıralanan hazırlık ve uygulama çalışmalarının gerçekleştirilmesi için VİV Habitat II Birlikteliği'ne her ay 30.675,- ABD Doları ücret ve her takvim ayının sonunda düzenleyeceği hakedişler üzerinden % 11 servis ücreti ödenmesi konusunda anlaşmaya varılmıştır. Ayrıca, iş tanımında belirtilen işler için TOKİ'nin sponsor bulması durumunda, firmaya sponsor bulunan mal ve hizmet bedelinin % 50'si üzerinden servis ücreti ödenmesi; sponsorun firma tarafından bulunması durumunda ise, firmanın bu yoldan sağlanan mal ve hizmet bedeli üzerinden % 10 komisyon alması konusunda mutabakat sağlanmıştır.

1.2. BM Hazırlık Süreci

1.2.1. Birleşmiş Milletler (BM), daha önceki konferanslarda olduğu gibi, konferansa evsahipliği eden ülkeler ile imzaladığı Evsahibi Ülke Anlaşması'nın (EÜA) hazırlanması için, ülkemize 3 kez Planlama Misyonu göndererek yerinde incelemelerde bulunmuştur. Habitat II Sekretaryası ve BM yetkililerinden oluşan ilk Planlama Misyonu 10-12 Nisan 1995 tarihleri arasında Habitat II Genel Sekreter Yardımcısı Jorge Wilheim'ın başkanlığında, İstanbul'daki toplantı mekanlarında incelemelerde bulunmuş; Habitat II Proje Koordinasyon Birimi (HPKB), Dışişleri Bakanlığı ve diğer ilgililerle görüşerek, BM'nin Habitat II'ye ilişkin gereksinimlerini iletmiştir. 24 Nisan-5 Mayıs 1995 tarihleri arasında Nairobi'de yapılan Habitat II Hazırlık Komitesi İkinci Toplantısı sırasında da hazırlıklar gözden geçirilmiştir.

1.2.2. Habitat II Genel Sekreter Yardımcısı Jorge Wilheim 6-7 Temmuz 1995'te, yürütülmekte olan hazırlıklar konusunda incelemelerde bulunmak üzere İstanbul'a gelmiştir. Bu ziyaretin ardından Habitat II Genel Sekreteri Dr. Wally N'Dow Ankara'ya gelerek hazırlık çalışmaları konusunda bilgi almıştır.

1.2.3. BM Konferansları konusunda yerinde incelemelerde bulunmak ve ilgililerle görüşmek amacıyla, HPKB yetkilileri Mart 1995'te Kopenhag'da yapılan Toplumsal Kalkınma Zirvesi'ne ve Eylül 1995'te Pekin'de yapılan Dördüncü Dünya Kadın Konferansı'na katılmışlardır. Konusuyla ilgili görüşmelerde bulunmak üzere İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden bir yetkilinin de katıldığı bu çalışmalarda, evsahibi ülke yetkililerinin yanı sıra, BM görevlileri ile de görüş alışverişinde bulunulmuş, ayrıca toplantı ve forumlara katılınmıştır. Bu inceleme gezileriyle ilgili ayrıntılı raporlar hazırlanmış, VİV Habitat II Birlikteliğine de brifing verilmiştir.

1.2.4. 8-16 Kasım 1995 tarihleri arasında New York'ta yapılan ve Habitat II Sekrataryası, HPKB ve Dışişleri Bakanlığı yetkilileri ile BM'nin çeşitli birimlerinden görevlilerin katıldığı Genişletilmiş Görev Birimi ve Hazırlık Komitesi Bürosu Toplantılarında Konferans hazırlıklarındaki gelişmeler gözden geçirilmiştir.

1.2.5. İkinci Planlama Misyonu 22-26 Ocak 1996 tarihleri arasında İstanbul'da çalışmalarını yürütmüş, BM'nin farklı birimlerinden yetkililer Türk tarafından, konu ile ilgili kişi ve kuruluşlarla teknik düzeyde ayrıntılı görüşmelerde bulunmuşlardır. Ayrıca Resmi Konferans ve paralel etkinliklerin gerçekleştirilmesi için bulunan alternatif mekanlar gezilmiştir. Farklı etkinlikler için mekan seçimleri Planlama

Misyonu sonrasında yapılan çeşitli görüşmeler ve yazışmalar sonucunda kesinleştirilmiştir. Planlama Misyonu çalışmaları sırasında Harbiye Kültür Merkezi'nde tüm mobilya, ofis donanımı, teknik donanım ve ofis bölmelerinden oluşan 3 adet örnek ofis döşenmiş, ofislerin yanında basın çalışma masaları da BM yetkililerinin görüşüne sunulmuştur. İkinci Planlama Misyonunun ardından, 31 Ocak-16 Şubat 1996 tarihleri arasında New York'ta, Görev Birimi ve Hazırlık Komitesi Bürosu Toplantıları yapılmıştır.

1.2.6. 16-20 Mart 1996 tarihlerinde BM Güvenlik Şefi Yardımcısı Michael Hall, güvenlik konusunda Türk yetkililer ile görüşmek ve Güvenlik İşbirliği Mutabakat Muhtırası'na son biçimini vermek için İstanbul'a gelmiştir. Görüşmeler sonucunda Konferans sırasında uygulanacak güvenlik önlemleri ile ilgili kararlar alınmıştır.

1.2.7. 10-12 Nisan 1996 tarihleri arasında gerçekleşen Üçüncü Planlama Misyonu ziyareti sırasında, Konferans ile ilgili son hazırlıklar gözden geçirilmiştir. Planlama Misyonu'nun ardından, son biçimini alan EÜA 23 Nisan 1996 tarihinde imzalanmıştır.

1.3. Konferans Mekanları ile İlgili Çalışmalar

Habitat II Konferansı kapsamında yer alacak toplantılar Resmi Konferans ve paralel etkinlikler biçiminde düzenlendiği için, toplantı mekanlarının seçimi ve düzenlenmesi de bu esasa göre yapılmıştır. Bu çerçevede Resmi Konferans, Konferans Vadisi içinde yer alan, birbirine yakın binalara yerleştirilmiş; paralel etkinlikler için de, İstanbul'un çeşitli yerlerinde uygun mekanlar bulunmuştur. Tüm mekanlar için bulunan alternatifler BM'ye önerilmiş, kesin seçimler BM yetkilileri ile birlikte sürdürülen çalışmalar sonucunda ve ancak amaca uygunluğu belirlendikten sonra yapılmıştır.

1.3.1. Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre Merkezi (LKUKM)

1.3.1.1. Habitat II Konferansı'nın ana binası olmuştur. Genel Kurul, çeşitli Çalışma Grupları, Bölgesel Gruplar ile günlük basın toplantıları bu binada yapılmış; Sayın Cumhurbaşkanı, BM Genel Sekreteri ve üst düzey yetkililerinin çalışma odaları da bu binada yer almıştır. Delegeler Dinlenme Salonu, ana restoran, VIP görüşme odaları, Güvenlik Komuta Merkezi, Dışişleri Bakanlığı, HPKB ve VIV çalışma ve toplantı odaları da bu mekana yerleştirilmiştir.

1.3.1.2. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin mülkiyetinde bulunan bu binanın kullanımı, 49 yıllığına Turizm Bakanlığı'na devredilmiş; anılan Bakanlık ile TOKİ arasında imzalanan Protokol uyarınca binanın yapımının tamamlanması için TOKİ tarafından Geliştirme ve Destekleme Fonu'ndan kaynak sağlanmış; inşaat Kayalar İnşaat firması tarafından gerçekleştirilmiş; binanın işletmesi de Turizm Bakanlığı'nın imzaladığı ayrı bir sözleşme ile UKTAŞ şirketine verilmiştir. Konferans süresince binanın işletme giderleri TOKİ tarafından ödenmiştir.

1.3.2. Hilton Convention Center

Hilton Oteli'nden kiralanan bu mekanın üst katı, Konferans'ın ana komitesi olan ve üye ülkelerin resmi temsilcilerinin yer aldığı Birinci Komite salonu olarak

düzenlenmiştir. Binanın alt katı ise, üye ülkelerin büro olarak kiralayabilecekleri, her biri 12 m^2'lik birimlere bölünmüş ve amaca uygun olarak döşenmiştir.

1.3.3. Cemal Reşit Rey Konser Salonu (CRR) ve BRT Stüdyoları

1.3.3.1. Ortaklık Komitesi olarak da adlandırılan İkinci Komite'nin toplantıları için CRR kullanılmıştır. Bunun dışında, sivil toplum kuruluşları (STK'lar) ve yerel yönetimler için iki ayrı toplantı salonu ve bürolar, delegeler ve STK'lar için iki dinlenme ve çalışma salonu düzenlenmiştir. Binanın alt kısmında bulunan BRT Stüdyoları ise BM tarafından toplantı ses ve görüntü kayıtlarının yapıldığı merkez olarak kullanılmış, aynı zamanda TRT'nin ana operasyon merkezi burada yer almıştır. CRR ve BRT Stüdyoları İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden ücret karşılığı kiralanmıştır.

1.3.3.2. Bunlara ek olarak, CRR binasının bodrum katlarında bulunan kapalı otopark, işletmecisi olan Inter Turizm şirketinden konferans süresince kiralanmıştır. Ana konferans binalarına yakınlığı nedeniyle BM ve Türk güvenlik yetkililerince hassas bulunan bu mekan, yalnız BM'ye tahsis edilen araçlar ile Konferans'ın Zirve bölümünde devlet ve hükümet başkanlarının araç konvoylarının park etmesi için kullanılmıştır.

1.3.4. Harbiye Kültür Merkezi ve Jimnastikhane Binası

1.3.4.1. Yaklaşık 300 kişiden oluşan BM Sekretaryası mensuplarına çalışma mekanı sağlamak için Harbiye Kültür Merkezi salonları prefabrik panolarla bölünerek ofis haline getirilmiştir. Ama bu binanın gereksinimi tam olarak karşılamaması nedeniyle, Askeri Müze'nin arkasındaki eski Jimnastikhane binasının üst katı da aynı amaçla kullanılmıştır.

1.3.4.2. Eski Jimnastikhane binasının alt katı ise, Konferans sırasında yerli ve yabancı medya mensuplarının kullanımı için uluslararası Medya Merkezi olarak düzenlenmiş ve donatılmıştır. Her türlü telefon, faks, Internet ve uydu haberleşme sisteminin yer aldığı binada, medya mensupları için 300 dolayında, daktilo veya bilgisayarlarla donatılmış çalışma birimi yaratılmıştır.

1.3.4.3. TOKİ ile Askeri Müze ve Kültür Sitesi Komutanlığı arasında imzalanan protokol uyarınca, Kültür Sitesi ve eski Jimnastikhane binasının kullanımı için ödenmesi gereken kira karşılığında, Jimnastikhane binasının yarım kalan onarım ve tadilat işinin tamamlanmasını TOKİ üstlenmiştir. Bu işler Turizm Bakanlığı'na bağlı Kalkınma Holding AŞ'nin danışmanlık ve kontrolörlüğü altında yürütülmüştür. Bunlara ek olarak, büyük uluslararası televizyon kuruluşları ile haber ajanslarının ofis gereksinimini karşılamak üzere, prefabrik birimler satın alınarak Askeri Müze'nin bahçesine kurulmuştur.

1.3.4.4. Paralel etkinlikler kapsamında, 30-31 Mayıs 1996'da yapılan Yerel Yönetimler Forumu için de Harbiye Kültür Merkezi'nin büyük salonu kullanılmıştır.

1.3.5. Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu

1.3.5.1. Konferans Vadisi'nin önemli bir noktasında, toplantı mekanlarının arasında, katılımcıların geçiş yolu üzerinde yer alan bu bina öncelikle Dışişleri, Turizm ve Kültür Bakanlıkları ile Darphane ve PTT'nin birlikte oluşturduğu Türk Enformasyon Merkezi olarak düşünülmüş ve bu amaçla gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Anılan kuruluşlar, yabancı katılımcılara Türkiye hakkında bilgi aktarılan, aynı zamanda hatıra pulu ve paraları gibi anısal nesneler satılan merkezi Konferans boyunca çalıştırmışlardır.

1.3.5.2. Konferans hazırlıkları için BM ile yapılan müzakerelerin son dönemlerine kadar bu bina BM bölgesinin dışında tutulmuştur. Ama, özellikle güvenlik nedeniyle, Harbiye Kültür Merkezi'nde bulunan toplantı salonlarının BM'ye bağlı kuruluşların etkinlikleri için kullanımına izin verilmemesi ve aynı zamanda Konferans'a akredite olan STK'ların her gün iki kez kendi aralarında yapacakları hazırlık toplantılarına yeterli mekan bulunamaması sonucu BM, Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu salonunun da kendilerine tahsisi konusunda ısrarlı olmuş ve sonunda Dışişleri Bakanlığı'nın kabul etmesi üzerine, bu amaçlar için de kullanılmıştır.

1.3.5.3. 31 Mayıs-1 Haziran 1996'da Parlamenterler Forumu için de kullanılan ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait olan bu binanın Türk Enformasyon Merkezi'ne dönüştürülmesi ile ilgili harcamalar, Dışişleri Bakanlığı'nın talebi üzerine, TOKİ tarafından karşılanmıştır.

1.3.6. Salıpazarı Antrepoları

1.3.6.1. Mal sahibi olan Türkiye Denizcilik İşletmeleri'nden kiralanan, Salıpazarı rıhtımındaki 1 ve 2 no.lu antrepolar Konferans kapsamında iki önemli işlevi gerçekleştirmek için kullanılmıştır. 1 no.lu antreponun 1000 m2'lik bir bölümünde Konferans'ın kayıt merkezi kurulmuş, burada resmi delegasyonlar, BM görevlileri, medya mensupları, akredite STK temsilcileri ve Konferans boyunca çeşitli alanlarda görev yapan Türk personelin kayıt işlemleri gerçekleştirilmiştir. 23 Mayıs 1996 günü açılan BM Kayıt Merkezi Konferans'ın son gününe kadar geceli gündüzlü hizmet vermiştir.

1.3.6.2. Ayrıca, 1 no.lu antrepoda Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği tarafından düzenlenen, "Öteki" adlı çağdaş sanat sergisi, 2. no.lu antrepoda ise Habitat Sekretaryası yönetiminde hazırlanan En İyi Uygulamalar Sergisi ve BM kuruluşlarına ait diğer sergiler yer almıştır. İki bina arasındaki açık alanlara ise çeşitli yiyecek içecek mekanları, danışma ve satış birimleri yerleştirilmiş; buralarda, Konferans katılımcılarına ve sergiler ile bu kapsamda gerçekleştirilen etkinlikleri izlemeye gelenlere hizmet sunulmuştur.

13.6.3. Söz konusu antrepoların teklif alma yoluyla ihaleye çıkarılan bakım, onarım ve tadilat işleri Turan Hazinedaroğlu firması tarafından yapılmıştır.

1.3.7. İTÜ Taşkışla Kampusu

Konferans Vadisi'nin hemen sınırında yer alan bu bina sivil toplum kuruluşlarının (STK'lar) etkinliklerine tahsis edilmiştir. TOKİ ile İTÜ Rektörlüğü arasında

imzalanan protokoller gereğince, binada bulunan 23 derslik/salon toplantı mekanları olarak, bodrum katındaki eski atölye alanı ise sergi salonu olarak onarılmış ve düzenlenmiştir. Ayrıca binanın bahçesi de temizlenip aydınlatılarak yeniden düzenlenmiş ve bahçede bazı geçici tesisler kurulmuştur. Giderleri, kira bedeli karşılığı olarak, TOKİ tarafından karşılanan bu işler, İTÜ Rektörlüğü Yapı İşleri Dairesi'nin gözetim ve denetiminde, İdil İnşaat firmasınca yapılmıştır. Ayrıca, toplantı mekanlarının teknik donanımı da TOKİ tarafından sağlanmıştır.

1.3.8. İTÜ Maçka Kampusu G Amfisi ve İTÜ Vakfı Sosyal Tesisleri

İTÜ Vakfı'ndan kiralanan bu mekanlar da Taşkışla binasına ek olarak STK etkinlikleri için kullanılmış ve bu amaca uygun hale getirilmeleri için gerekli bakım ve onarım işleri Vakıf tarafından yaptırılmıştır.

1.3.9. Atatürk Kültür Merkezi Fuayesi

STK katılımcılarının sürekli ve günlük kayıt işlemleri AKM Fuayesi'nde yapılmıştır. Bu mekan için ödenen kira ücreti AKM'de yapılan bazı onarım işleri için kullanılmıştır.

1.3.10. İTÜ Gümüşsuyu Kampusu

Habitat II Konferansı paralel etkinlikleri için geniş olanakları olan ayrı bir mekan daha gerekmiştir. Bu amaçla, İstanbul'da bulunan çeşitli kurum ve vakıflara ait mekanlar incelenmiş ve sonunda İTÜ Makina Fakültesi'nin Gümüşsuyu tesisleri uygun bulunmuştur. Fakülte yönetiminin daha önce bağış yoluyla yaptırdığı 5 toplantı salonu/derslik ve gene aynı yolla Habitat II Konferansı'na kadar yetiştirilen 320 kişilik oditoryuma ek olarak, TOKİ ile İTÜ Vakfı arasında imzalanan sözleşme çerçevesinde, 10 sınıf daha toplantı salonu olarak düzenlenmiş, ayrıca binanın tuvalet grupları onarılmıştır. TOKİ tarafından ödenen kira ile finanse edilen bu işler, İTÜ Vakfı'nca İdil İnşaat firmasına yaptırılmıştır.

Bu mekanda önce 30 Mayıs - 2 Haziran 1996 tarihlerinde Özel Sektör Forumu yapılmıştır. Ardından, gerek BM'ye bağlı kuruluşlar, gerek çeşitli yabancı üniversiteler ve diğer uluslararası kuruluşların Habitat paralel etkinlikleri kapsamında düzenledikleri toplantılar bu binada yapılmıştır.

1.3.11. Diğer Mekanlar

Yukarıda sıralananlara ek olarak, aşağıda belirtilen mekanlar da karşılarında belirtilen tarihler arasında Habitat II paralel etkinlikleri için kullanılmıştır:

- Sendikalar Forumu	Hilton Oteli Balo Salonu	31 Mayıs-1 Haziran
- Vakıflar Forumu	Sabancı Center	31 Mayıs-1 Haziran
- Bilim Akademileri ve Mühendislik Forumu	Boğaziçi Üniversitesi	31 Mayıs-1 Haziran
- Profesyoneller Forumu	Yıldız Üniversitesi	31 Mayıs-1 Haziran
- İnsan Dayanışması Forumu	Çırağan Oteli	8 Haziran
- Habitat 21. Yüzyıl Diyalogları	Marmara Oteli	4-10 Haziran

Bu toplantıların giderleri düzenleyici kuruluşlarca karşılanmış, İnsan Dayanışması Forumu'nun giderleri ise Habitat Sekretaryası ile TOKİ arasında paylaşılmıştır.

1.4. Habitat II Konferans Organizasyonu Sisteminin Ana Öğeleri

Habitat II Konferansı organizasyonu planlanırken, bir yandan toplantı mekanlarının BM gereksinimlerine göre düzenlenip çalıştırılması, diğer yandan da katılımcıların havaalanından karşılanmaları ile Konferans sonunda uğurlanmaları arasında geçecek süre içinde gereksinim duyacakları tüm hizmetlerin sağlanması, sistemin temel yapısını biçimlendirmiştir. Sistemin bazı ana öğeleri VİV Habitat II Birlikteliği tarafından getirilen önerilerin HPKB'de irdelenip ortak çalışmalarla biçimlendirilmesi yoluyla planlanmış; bazı ana öğeler ise doğrudan HPKB bünyesinde planlanmış, uygulanmış ya da ilgili kuruluşlarla birlikte gerçekleştirilmiştir. Aşağıda sistemin ana öğelerinin hazırlık ve uygulama dönemlerinde nasıl gerçekleştirildiği özetlenmektedir.

1.4.1. Havalimanı

Konferans'ın beklenen yoğun trafiği göz önünde tutularak, İstanbul Atatürk Havalimanı'nda özel düzenlemelere gidilmesi gerekmiştir. Bunu yaparken aynı zamanda, katılımcıları alanda fazla bekletmemek ve rahatlarını sağlamak da üzerinde önemle durulan hususlar olmuştur.

1.4.1.1. Resmi delegasyon üyelerinin diğer katılımcılardan kolaylıkla ayrılmalarını ve bagajlarının da bir karışıklığa uğramadan kendilerinin karşılandığı VIP binasına ulaşmasını sağlamak amacıyla, özel bagaj etiketleri bastırılarak tüm dünya ülkelerinin yetkili makamlarına, yeterli sayıda gönderilmiştir. Bu dağıtım sistemi için bir yandan TNT Express firması, diğer yandan UNDP'nin yaygın temsilcilik ağı kullanılmış, ayrıca Ankara'daki Büyükelçilikler, Türkiye'nin yurt dışı temsilcilikleri ve New York'ta Birleşmiş Milletler nezdindeki tüm ülkelerin temsilcilikleri de devreye alınmıştır.

1.4.1.2. Havalimanı düzenlemeleri için Mülki İdare Amiri başkanlığında, havalimanındaki ilgili tüm birimler, Dışişleri Bakanlığı, HPKB ve VİV Birlikteliği temsilcilerinin katıldığı bir dizi toplantı düzenlenmiş ve alınan kararların uygulanması yoluna gidilmiştir. Bu çerçevede, katılımcılar geliş ve gidişlerinde ikiye ayrılmış, A Grubu'nu oluşturan BM Sekretaryası ve resmi delegasyon mensupları ile Devlet ve Hükümet Başkanları için ayrı bir binada bulunan VIP Salonu (Devlet Konukevi) tahsis edilmiş; B Grubu'ndaki STK ve medya temsilcileri ile forum katılımcıları içinse, havalimanı Dış Hatlar Giriş Terminali kullanılmıştır.

1.4.1.3. Katılımcılar uçaklarından inişlerinden itibaren karşılama elemanları tarafından gidecekleri terminallere göre yönlendirilmiş; B Grubu için normal apron otobüsleri, A Grubu içinse, yeterli sayı ve nitelikte araç bulunamadığından, Havaş şirketinden özel olarak kiralanan araçlar kullanılmıştır. Araçlara alındıkları sırada katılımcılara bilgi föyleri dağıtılarak, uygulanan sistem hakkında kendilerine özlü bilgi verilmiş, Konferans alanlarına giriş anına kadar yapmaları gereken işlemler açıklanmıştır.

1.4.1.4. VIP Salonu'nun amaca hizmet edecek biçimde yeniden dekorasyonu yoluna gidilmiş; özel ağırlama bölümü tümüyle yeniden düzenlenmiş; diğer alanlarda ise var

olan mobilyalar onarılmış; enformasyon, otel rezervasyonu vb. işlemlerin VIV elemanları tarafından gerçekleştirilebilmesi amacıyla özel bankolar yaptırılmıştır. Bu dekorasyon işleri için projeye dayalı teklifler alınmış, önerilen projeler Dışişleri Bakanlığı tarafından da incelenerek tercihler ortaya konmuş ve iş Ahmet Kaleli Mobilya firmasına yaptırılmıştır. Bu binayı kullanan katılımcıların vize ve pasaport işlemleri gene bina içinde kurulan sistemlerle, görevliler tarafından gerçekleştirilmiştir.

1.4.1.5. B Grubu'ndaki katılımcılar için kullanılan Dış Hatlar Giriş Terminali'nde de özel düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, vize ve pasaport işlemleri için özel Habitat bankoları kurularak, buraları yeterli sayıda personelle desteklenmiş ve hızlı akış sağlanmıştır. Ayrıca, gümrüklü alanın hemen dışında geniş bir bölge VİV Birlikteliği'ne tahsis edilmiş ve burada katılımcıların bilgilendirilmesi, otel rezervasyonlarının yapılması ya da konfirmasyonu, depozitoların tahsili, ulaşım mekik servisi biletlerinin satışı, kendilerinin ve bagajlarının otobüslere kadar aktarılması gibi hizmetler verilmiştir.

1.4.1.6 Havalimanından çıkışlarından itibaren A Grubu'ndaki katılımcılar her delegasyona tahsis edilen mihmandarlar tarafından teslim alınmış ve delegasyon başkanlarına tahsis edilen araçlar ve minibüslerle otellerine intikalleri sağlanmıştır. B Grubu'ndaki katılımcıların ulaşımı ise, Havaş firmasından kiralanan havalimanı otoparkında bekleyen, çeşitli otel gruplarına ulaşım için planlanmış otobüsler vasıtasıyla gerçekleştirilmiştir.

1.4.2. Ulaşım Sistemi

1.4.2.1. Habitat II Konferansı için yaygın bir ulaşım sistemi planlanmış ve uygulanmıştır. Bu sistem dahilinde kullanılan servisler şu şekilde kurulmuştur:

1. Havalimanı - Oteller geliş ve Oteller - Havalimanı gidiş
2. Oteller - Konferans Vadisi (sabah iki, öğlen bir, akşam iki servis)
3. Konferans Vadisi - Salıpazarı Kayıt Merkezi arasındaki ring seferleri
4. İTÜ Taşkışla - Maçka Kampusları arasında, STK'lar için ring seferleri
5. Toplantı saatlerinin uzadığı günlerde belirli yönlere ek gece seferleri
6. Personel ulaşım seferleri
7. Şehiriçi turistik turlar için seferler

1.4.2.2. Yukarıda belirtilen servisler HPKB ile VİV Birlikteliği tarafından yapılan çalışmalar sonucu belirlenmiş; ardından, VIV tarafından İstanbul haritası üzerinde yapılan çalışmalarla hatlar saptanmış; bu hatlar üzerinde seçilen noktalara, özel Habitat durakları yaptırılarak yerleştirilmiş; kullanılacak otobüs-minibüs-midibüs sayıları ile günlük sefer sayıları uzun süren ortak çalışmalarla, en verimli ve ekonomik olabilecek düzeylere getirilmiştir.

1.4.2.3. Bu yaygın sistemin uygulanabilmesi için Istanbul Büyükşehir Belediyesi nezdinde girişimde bulunulmuş, ancak İETT otobüsleri ile bir çözüme ulaşılamayacağı anlaşılmıştır. Bu aşamada, VIV tarafından yapılan ön araştırma ile belirlenen, yeterli kapasite ve deneyime sahip firmalardan alınan tekliflerin değerlendirilmesi sonucunda, bu büyük çaplı organizasyonu Ulusoy firmasının yapabileceği saptanmış ve VİV ile Ulusoy arasında sözleşme imzalanmıştır. Sonuç

olarak, sistemde 250 araç kullanılarak 2262 otobüs, 584 midibüs ve 299 minibüs seferi yapılmıştır. Bu sayılara BM Sekretaryası'na tahsis edilen araçlar ve zaman zaman ihtiyaç duyulan ek hizmetler dahil değildir. Ayrıca, Türk Mercedes firması tarafından sponsorluk kapsamında tahsis edilen 14 minibüs de gerek duyulan yerlerde devreye alınmıştır. Hizmet veren bütün araçlarda, şoförün yanı sıra, geçici personelden birer kişi de görevli olarak bulunmuştur.

1.4.2.4. Bu ulaşım sisteminde kullanılan araçlara ek olarak, her delegasyon için birer otomobil kiralama yoluna gidilmiştir. Bu konuda başlangıçta, yerli üretici firmaların ilgi göstermemesi nedeniyle, Mercedes ve Volvo firmalarından sponsorluk alabilmek için çaba harcanmıştır. Ama bu firmalar yurtdışından getirecekleri otomobilleri Konferans sonunda Türkiye'de pazarlamak düşüncesinde olduklarından, yapacakları indirimin bir kısmını karşılayabilmek için KDV'den indirim ya da bağışıklık istemişlerdir. Ama bu talep Maliye Bakanlığı'nca kabul edilmemiştir. Bu durum karşısında ve diğer BM Konferansları'ndaki uygulamalar da dikkate alınarak, araç kiralamak tek çare olmuştur.

1.4.2.5. Söz konusu araçları kiralayabilmek amacıyla, Türkiye'deki önde gelen otomobil kiralama şirketleri ile temas edilerek teklif istenmiştir. Tekliflerde araçların yeni, belirli renklerde ve klimalı; şoförlerin ise deneyimli, temiz olması, gerekli eğitime tabi tutulmaları istenmiştir. Avis, Budget, Europcar ve Hertz konu ile ilgilenmiş ve sonunda gerekli sayı ve nitelikte otomobili, şoförlü olarak, en iyi fiyatla vermeyi taahhüt eden Hertz (Phaselis Turizm AŞ) firması ile gerekli sözleşme imzalanarak tanımlanan hizmet alınmıştır.

1.4.2.6. Alınan güvenlik önlemleri çerçevesinde, delegasyon otomobilleri için bekleme ve park yeri olarak, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden kiralanan, Şişli Evlendirme Dairesi altındaki katlı otopark kullanılmıştır. Bu binanın diğer alanları da şoförler, mihmandarlar ve Emniyet görevlileri için dinlenme ve yemek alanı olarak düzenlenmiştir.

1.4.3. Oteller

1.4.3.1. Habitat II Konferansı organizasyonunda katılımcıların konaklamalarının düzenlenmesi en sorunlu konulardan biri olmuştur. Bunun temel nedeni, katılımcı sayısının hiçbir biçimde önceden tahmin edilemeyişi ve bu nedenle otel yönetimlerinin büyük kuşkuya kapılmaları olmuştur. Ayrıca, otellerin ve özellikle 5 yıldızlı olanların, Turizm Bakanlığı tarafından 1996 yılı için onaylanan tarifelerin tavan fiyatlarını uygulamaktaki ısrarları genellikle uluslararası çevrelerde büyük tepkiyle karşılanmıştır. Hatta bu yüzden pek çok ülkenin ilk öngörülen katılımcı sayısında kısıntıya gittiği ve bu nedenle toplam katılımcı sayısının beklenenin altında gerçekleştiği söylenebilir.

1.4.3.2. Başlangıçtan itibaren VİV Habitat II Birlikteliği İstanbul'da, kullanılabilecek her düzeydeki otellerin yanı sıra, pansiyonlar ve yatakhaneleri bulunan okullarla da ilişkiye girerek, büyük sayıda rezervasyon yaptırmıştır. Beklenen katılımcı sayısının uzun süre 25-30 bin olarak düşünülmesi hep ek önlemleri gündeme getirmiş, yeterli konaklama olanağı bulunamayacağı kaygısı ile yurtdışından 3-4 adet otel gemisi kiralanması için araştırma ve ön rezervasyonlar dahi yapılmıştır.

1.4.3.3. Öncelikle, Konferans ve İstanbul hakkında genel bilgi veren, İstanbul'daki konaklama olanaklarını tanıtan ve katılımcıları rezervasyonlarını yaptırmaya davet eden bir Genel Bilgi Broşürü hazırlanarak, geniş biçimde dağıtılmıştır. Broşürde son rezervasyon tarihi olarak öngörülen Şubat 1996 sonu çok erken diye nitelendiğinden, bu süre Mart sonuna kadar uzatılmış, ancak bu tarih dahi istenen sonuca ulaşılmasını sağlamamıştır. Belirli tarihe kadar depozitoların ödenmesi ve en geç Nisan içinde otel ödemelerinin tamamının yatırılması talebi katılımcı ülkeler ve BM çevrelerinde tepkiyle karşılanmış ve ısrarla tam ödeme yapılmamıştır.

1.4.3.4. Bu durum TOKİ, Dışişleri Bakanlığı ve VİV'i otellerle karşı karşıya getirmiş ve çeşitli düzeylerdeki ortak toplantılarla soruna çözüm aranmıştır. Otelciler katılımcılara ayrılan odaları tutmak için kesin olarak, toplam bedellerin % 80'inin Konferans öncesinde peşin ödenmesini istemişler ve bu taleplerinden hiçbir biçimde vazgeçmemişlerdir. Türkiye'nin rezervasyonsuz gelen ya da rezervasyon yaptırıp bedelini peşin olarak ödemeyen delegeleri yataksız bırakması söz konusu olamayacağından, sonunda konu Hükümet'e intikal ettirilmiştir. Başbakanlık onayı ile, TOKİ tarafından, Habitat için ayrılan fonlardan otellere ödeme yapılması yoluyla belirli sayıda odanın güvence altına alınması kararlaştırılmıştır. Önceleri 7000 oda olarak kararlaştırılan bu sayı sonradan 6000'e, sonunda ise 4500'e düşürülmüştür. VİV'in otellerle bu çerçevede yaptığı son pazarlıklarla oda garantileri sadece 3 geceleme için verilmiştir.

1.4.3.5. Uygulamada bu konuda beklenmedik durumlarla da karşılaşılmış, rezervasyon yaptıran birçok katılımcı VİV sistemi dışında daha ucuz buldukları başka otellere geçmiş, bazı delegasyonlar belirttikleri sayının altında kalmıştır. Özellikle yurt dışından gelen STK üyelerinin konaklamalarını, VİV sisteminin dışında, kendi olanaklarıyla sağladıkları anlaşılmaktadır. Sonuç olarak, otellerin toplam 1.500.000 ABD Doları'na varan "no-show" talebi ile karşılaşılmış, VİV'in otellerle tek tek yaptığı pazarlıklar sonucu bu rakam ancak 350.000 ABD Doları'na kadar indirilebilmiştir.

1.4.3.6. Otel yerleşimlerinin gelen rezervasyon taleplerine göre planlanması ve rezervasyonların gerçekleştirilmesi, başlangıçta belirli bir süre, Dışişleri Bakanlığı'nın konunun delegasyon rezervasyonları ile ilgili bölümünü üstlenmesi sonucu, sürüncemede kalmıştır. Dışişleri yetkilisi önceleri VİV ile doğrudan çalışarak delegasyonları otellere yerleştirme yolunu seçmiş, ancak sayıların yükselmeye başlaması ve rezervasyon taleplerini gönderip cevap alamayan delegasyonların artan şikayetleri karşısında, yalnızca ilkeleri belirleyip uygulamayı VİV'e bırakmak zorunda kalmıştır.

1.4.4. Güvenlik

1.4.4.1. Konferans Öncesi Hazırlık Dönemi

i. BM'nin düzenlediği bu tür konferanslarda EÜA gereğince, Resmi Konferans mekanlarının hukuken BM'ye devri söz konusu olmaktadır. BM bu mekanlarda güvenlikten sorumlu olduğundan ve sınırlı sayıda güvenlik görevlisi gönderdiğinden, evsahibi ülke yeterli sayıda güvenlik görevlisini BM emrine vermektedir.

ii. Bu çerçevede, Konferans İstanbul’da yapıldığından İstanbul Emniyet Müdürlüğü (İEM) güvenlikten sorumlu olmaktadır. İEM yetkilileri hazırlık döneminde, Dışişleri Bakanlığı koordinatörlüğünde, BM yetkilileri ile ortak çalışma yürütmüşlerdir. Bu arada, BM Güvenlik Şefi Yardımcısı Michael Hall, İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Zekeriya Balkar ve HPKB yetkilisinin katılımıyla 12 Nisan 1995, 17 Mart 1996, 18 Mart 1996 ve 11 Nisan 1996 tarihlerinde güvenlikle ilgili toplantılar yapılmıştır. Ayrıca, 20 Mart 1996'da Michael Hall Ankara’da Dışişleri Bakanlığı yetkilileri ile de görüşmelerde bulunmuştur.

iii. Taraflar ortak bir güvenlik planı hazırlamış, ayrıca iki taraf arasında Güvenlik İşbirliği Mutabakat Muhtırası düzenlenmiştir. Bu çerçevede, BM komutasına verilecek 380 Türk Emniyet görevlisi için özel üniforma yaptırılması kararlaştırılmış; Resmi Konferans ve paralel etkinliklerin yapılacağı mekanlarda ve Konferans Vadisi'nde ayrıntılı incelemeler gerçekleştirilmiş ve alınacak emniyet önlemleri planlanmıştır. Birleşmiş Milletler EÜA ve eklerinde yer alan çerçevede bir gereksinim listesi saptamış; bunun dışında İEM, paralel etkinliklerin yapılacağı mekanlar, Konferans Vadisi ve Konferans'ın son üç gününde yapılacak olan Zirve bölümünde devlet ve hükümet başkanlarının korunması için kendi planlamasını yapmış ve bu çerçevede ayrı bir gereksinim listesi belirlemiştir. Bu gereksinimleri karşılamak için TOKİ kısmen ithalat, kısmen de yerli alım yoluna gitmiştir.

iv. Sensormatic firması yaklaşık 100 bin ABD Doları tutarındaki kapalı devre televizyon güvenlik sistemini sponsorluk yoluyla sağlamış; bu kapsamda 15 adet kamerayı Konferans Vadisi'ne yerleştirmiş, monitörleri ise LKUKM'nin bodrum katında bulunan güvenlik odasına koymuştur. Yalnızca kablolama ve bazı yan giderler TOKİ tarafından karşılanmıştır.

v. BM Genel Sekreteri ile devlet ve hükümet başkanları için Türk Mercedes firması sponsorluk kapsamında 4 adet zırhlı otomobil vermiş, bunun dışındaki gereksinim, Başbakanlığın kararı uyarınca, çeşitli bakanlıklardan sağlanmıştır.

vi. Konferans mekanlarında kullanılacak X-ışınlı bagaj kontrol cihazları, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'ndan gerekli izin alınarak, TOKİ tarafından ithal edilmiştir. Bunlar Konferans öncesinde bütün mekanlara yerleştirilerek İEM'ye teslim edilmiş, kullanacak olan Emniyet mensuplarına gerekli eğitim verilmiştir.

vii. Ayrıca, güvenlik amacıyla Konferans mekanları için üç bomba arama köpeğine gereksinim olduğu, fakat Türkiye’de yalnızca uyuşturucu arama köpeği bulunduğu saptanmış, bunların yurtdışından temini yoluna gidilmiştir. Dışişleri Bakanlığı yurtdışındaki temsilciliklerimiz kanalıyla bu konuda araştırmalar yapmış ve BM ile yürüttüğü çalışmalar sonucunda, 3 bomba arama köpeği ile 6 bomba uzmanı (aynı zamanda bakıcı) ve 1 bomba şefinin Connecticut Eyalet Polisi'nden, bedeli karşılığında temininin uygun olacağına karar verilmiştir.

1.4.4.2. Konferans Uygulama Dönemi

i. Güvenlikle ilgili olarak BM ile birlikte alınan kararlar çerçevesinde, İEM tarafından 400 Emniyet görevlisine ön eğitim verilmiştir. Daha sonra, hemen Konferans öncesinde İstanbul’a gelen 30 kişilik BM Güvenlik ekibi ile birlikte bir ortak eğitim programı uygulanmıştır. İEM 15 Mayıs’tan itibaren Konferans

Vadisi'nde güvenlik önlemleri almaya başlamış, 20 Mayıs itibariyle Vadi tamamen yaya ve taşıt trafiğine kapatılmıştır. Mekanlar 30 Mayıs sabahı yapılan bir törenle BM'ye devredilmiştir. Hazırlıklar sürdüğü için pek çok çalışanın 30 Mayıs'a kadar Vadi'ye ve binalara girmesi gerektiğinden özel bir kart sistemi uygulanmıştır. Bu kartlar İEM ile varılan mutabakat çerçevesinde HPKB tarafından verilmiştir. 23 Mayıs'tan itibaren BM Kayıt Merkezi çalışmaya başlamış ve Konferans boyunca çeşitli hizmetleri verecek Türk personel için 3.000 dolayında kart verilmiştir. Bu kartların verilmesi için herkes personel güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması formu doldurmuş; İEM tarafından gerekli soruşturma yapıldıktan sonra sonuçları HPKB'ye bildirilmiş; uygun görülenlere gerekli kartların verilmesi için BM Güvenlik yetkililerine talepte bulunulmuştur. Bu arada gerek İEM'in Konferans Vadisi'nin kontrolu için öngördüğü sınırlamaların kamuoyunca yanlış anlaşılması; gerek İstanbul'daki kamu kurumları ile yerel yönetimlerin, BM konferans sistemini tam olarak bilmemeleri nedeniyle, büyük sayıda kart talebinde bulunmaları, aşırı sayıda güvenlik formunun gönderilmesi sonucunu doğurmuştur. Bu durum güvenlik soruşturmalarının uzamasına ve sürüp giden talepler nedeniyle rahatsızlıklara yol açmıştır.

ii. Sensormatic firmasının kurduğu kapalı devre televizyon güvenlik sistemi Konferans binalarına yerleştirilmiş ve bunlar LKUKM'nin bodrum katında bulunan güvenlik odasına bağlanmıştır. Aynı katta bir Güvenlik Komuta Merkezi kurulmuş ve tüm konferans mekanlarının güvenliği bu tek merkezden yürütülmüştür.

iii. Konferans mekanlarında BM Güvenlik Bölümü komutasına verilen Emniyet mensuplarına ek olarak, İEM Konferans Vadisi ve çevresi ile otellerde toplam 4500 kişilik bir güç kullanmıştır. Vardiyalar halinde kullanılan bu gücün kumanyaları, bedeli TOKİ tarafından karşılanarak, Sodexho firmasınca sağlanmıştır.

1.4.5. Personel ve Eğitim

1.4.5.1. Habitat II Konferansı organizasyon planlamasında, gerek BM ile imzalanan EÜA gereği BM Sekretaryası'na tahsis edilecek Türk personel, gerek havalimanı, ulaşım sistemi, oteller ve danışma birimleri, dokümantasyon, delegasyon mihmandarlıkları, Konferans mekanları ve salonları, sergi alanları, sosyal hizmetler ve lojistikte kullanılacak personelin iyi yabancı dil bilen üniversite öğrencileri arasından seçilmesi (sonradan, uygun nitelikteki lise öğrencileri de bu kapsama alınmıştır) ve bunlara gerekli eğitim verilerek deneyim kazandırılması ana ilke olarak kabul edilmiştir.

1.4.5.2. Bu anlayışla, mevcut sözleşme gereği VİV Habitat II Birlikteliği'nden gerekli eğitim sistemini oluşturmak için öneri getirmesi istenmiştir. VİV bu görevi Marmara Üniversitesi Turizm Bölümü öğretim görevlisi Ceylan Arbel'e vermiş ve adı geçenin kurduğu bir çekirdek kadro ile Kasım 1995'ten itibaren yaptığı hazırlıklar belirli zamanlarda HPKB tarafından incelenerek yönlendirilmiş ve onaylanmıştır. Toplam 2500 kişiye uygulanan eğitim süreci şu aşamalardan geçmiştir:

- Eğitici kadronun oluşturulması,
- Amacın belirlenmesi ve eğitim programının tanımı,
- Basın-yayın organları, afişler ve bazı toplantılar yoluyla duyuruların yapılması,

- Aday başvuruları,
- Mülakatlar ve yabancı dil sınavları (5250 kişi),
- Adayların seçimi (2500 kişi),
- Eğitim programının hazırlanması,
- Eğitim kadrosunun eğitimi (6 eğitmen, 16 asistan, 50 sınıf eğitmeni),
- 4 tam gün genel eğitim,
- Sınav ve son seçim (1650 kişi),
- 2 tam gün bölümlere göre eğitim,
- 7 tam gün görev başı eğitim,
- Konferans sırasında elemanların yönlendirilmesi ve denetimi.

1.4.5.3. Bu eğitim sürecinden geçerek seçilen 1650 genç, görev niteliklerine ve yerlerine göre, Mayıs 1996 başından itibaren giderek artan sayılarda istihdam edilmeye başlamış ve Konferans ertesine kadar hizmet vermiştir.

1.4.5.4. Çeşitli kategorilerde çalışan personel için görevlerine uygun olarak, Lal Tekstil (La Tulipe) firmasına özel üniformalar yaptırılmıştır. Konferans boyunca son derece etkin ve başarılı hizmet veren geçici personel, onları üniformalarından dolayı "Kırmızı Ceketliler" diye adlandıran katılımcıların da büyük takdirini kazanmıştır.

1.4.6. Tanıtıcı Malzeme

1.4.6.1. Habitat II Konferansı'nın medya aracığıyla tanıtımının yapılmasının yanı sıra, özellikle katılımcılara Konferans sistemini, kendilerine sunulan kolaylıkları, hizmetleri vb. duyurabilmek ve tanıtabilmek amacıyla bir dizi broşür, harita, bilgi formu gibi basılı malzeme hazırlanmıştır. Aşağıda başlıcalarının listesi verilen bu malzemelerin maliyetinin bir bölümü reklam ve sponsorluklardan sağlanmış, önemli bölümü ise doğrudan TOKİ tarafından finanse edilmiştir. Niteliklerine göre, bazı malzemeler Konferans öncesi dönemde dünya ölçeğinde yaygın biçimde dağıtılmış, diğerlerinin dağıtımı ise Salıpazarı'ndaki BM Kayıt Merkezi'nde her katılımcıya verilen çantalar içinde yapılmıştır:

- *General Information* (Otel rezervasyonları için);
- *Manual to Special Functions & Hospitality Arrangements* (Catering, toplantı odası,fax, fotokopi makinesi, bilgisayar vb. kiralama gibi hizmetler hk.);
- *Pre & Post Conference Tours in Turkey*/*Tours & Excursions in İstanbul*;
- *Habitat II Conference Guide* (Konferans programı ve genel bilgiler);
- *Welcome to İstanbul* (Turistik İstanbul rehberi);
- *A Historical Guide to Istanbul* (Tarihi İstanbul rehberi)
- *Tour Guide* (İstanbul içi ve dışı turlar);
- *Health Comes First* broşürü ve *Habitat II Emergency Health Care Card*;
- Habitat II Map (Konferans bölgesi haritası ve mekik servis programı);
- Catering broşürü (Yemek biletleri ve kullanım alanları hakkında bilgi);
- Mekik servis kartı;
- *Habitart* (Habitat II kültürel etkinlikler programı);
- *Cities behind the Silver Screen*/*Beyazperdenin Ardındaki Kentler* (Film Festivali programı);

1.4.7. Telekomünikasyon

1.4.7.1. Telekomünikasyon sistemi Konferans açısından büyük önem taşıdığı için, EÜA taslağının ilgili bölümleri ülkemizin önde gelen 4 büyük telekomünikasyon firmasına (Alcatel, Ericsson, Netaş, Siemens) iletilerek, bu konuda teklif vermeleri istenmiştir. Firmaların teklifleri sahip oldukları teknoloji ve aygıtların özelliklerine göre farklı çözümler içerdiği için, bu konudaki karar, telekomünikasyon altyapısını kontrol eden ve gerekli uzmanlığa sahip olan Türk Telekom'a bırakılmıştır.

1.4.7.2. Bu arada, Türk Telekom ile ortak çalışmalar sonucunda, seçilecek telekomünikasyon sisteminin güvenilir biçimde çalışması için Konferans Vadisi binalarının fiberoptik kablo ile birbirine bağlanması kararlaştırılmıştır. Ayrıca, Konferans süresince çok yüksek bir yoğunluğa erişecek olan telefon görüşmelerinin sağlıklı bir biçimde yapılabilmesi için Vadi'de ayrı bir santral kurularak Gayrettepe Santralı'na bağlanması öngörülmüştür.

1.4.7.3. Türk Telekom ilgili firmalar ile uzun görüşmelerden sonra, Nisan 1996'da, telekomünikasyon sistemi için Netaş'ı seçmiştir. Taraflar arasındaki protokol ise Mayıs ayında imzalanmıştır. Toplam bedeli 3 milyon ABD Doları olarak tahmin edilen telekomünikasyon hizmetlerinin büyük bölümünü ücretsiz olarak sağlamayı üstlenen Türk Telekom ile Netaş Habitat II Konferansı'nın ana sponsorları olmuştur. Ama, Türk Telekom ile Netaş arasındaki anlaşma nedeniyle, Netaş'ın daha önce TOKİ'ye önermiş olduğu sponsorluk paketinin bir bölümü kaybedilmiştir.

i. Türk Telekom

a) Altyapı çalışmaları

Türk Telekom telekomünikasyon sisteminin altyapısı ile bağlantı elemanlarını sağlamıştır. Konferans süresince ses, görüntü ve veri iletiminin fiberoptik bir omurga üzerinden gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Ama güvenlik sistemleri ve kayıtta kullanılacak ses ve görüntünün iletimi için Konferans Vadisi'ndeki binalar arasında fiber kablo yerine, koaksiyal kablo döşenmesi gerekmiştir. Buna karşılık, başlangıçta planlanmamış olmakla birlikte, Salıpazarı 1 no.lu antrepodaki Kayıt Merkezi'ni ve Havalimanı'nı Konferans mekanlarına bağlamak amacıyla ayrı fiber kablolar döşenmiştir. Bunlara ek olarak, telefonların bağlanması için bina içi ve bina dışı abone kabloları ile kartlı telefonların hat beslemeleri ve çatıları Türk Telekom tarafından kurulmuştur.

b) Kablolu TV Kanalı Tahsisi

Habitat etkinliklerinin Konferans mekanları, oteller ve evlerde izlenebilmesi için, kablolu TV sisteminde bir kanal tahsis edilmiştir. Bu Habitat kanalında her gün saat 7-24 arasında TRT tarafından yapılan yayın için gerekli teknik altyapı ve desteği BRT Stüdyoları sağlamıştır.

c) Bilişim ve Internet

Habitat nedeniyle ülkemizde ilk kez Internet hizmeti başlatılmıştır. Türk Telekom ile Satko'nun yardım ve desteğiyle, Medya Merkezi ve İTÜ Taşkışla Kampusu'ndaki bilgisayar merkezleri Internet'e bağlanmıştır. Ayrıca, Türk Telekom tarafından TRT yayınları için Inmersat terminali tahsis edilmiştir.

d) Telekom Merkezleri

Medya Merkezi başta olmak üzere, Konferans Vadisi'ndeki binalar ile Salıpazarı ve Havalimanı'nda Türk Telekom tarafından, katılımcılara hizmet vermek üzere telekomünikasyon merkezleri kurulmuştur. Ayrıca, Medya Merkezi'nde 30 kullanıcılık kontürlü telefon sistemi kurulmuş; medya mensuplarına, bilgisayarlarını kullanarak merkezlerine doğrudan haber geçme olanağı sağlanmıştır.

e) Geçici Telefon Hattı Kiralama ve Telefon Bağlama

Türk Telekom'un telefon bağlama işlerinde zayıf kaldığı görülmüştür. Üç farklı kullanıma yönelik telefon bağlantısı yapılmıştır. Öncelikle, EÜA çerçevesinde BM ofislerine telefonlar aşamalı olarak bağlanmıştır. Ama Türk Telekom ekipleri bina içi kablolama işini de aşamalı olarak yaptığından, her binada yarım bırakılan işler nedeni ile gecikmeler yaşanmıştır. Ayrıca, EÜA'da telefonların kullanım sınıflarının (yerel, ulusal, uluslararası görüşmeye açıklık) her zaman net olmaması ve BM görevlilerinin ofislere dağılımının düzensizliği sürekli yeni taleplere yol açmıştır. Bu talepler sınırlı biçimde karşılanabilmiş, ofislerde kullanılan farklı nitelikteki telefon setleri farklı hatlar kullandığı için, aralarında değişim yapmak ya da faks aygıtı bağlamak mümkün olmamış ve güçlükler yaşanmıştır. Daha sonra Medya Merkezi'ne terminal kurularak, işlemler hızlandırılmıştır.

Türk Telekom'un sunduğu ikinci tür hizmet, özellikle Hilton Convention Center'da ve 5 yıldızlı otellerde ofis oluşturan delegasyonlara telefon tahsisi olmuştur. Abonelerden tahsis için, 270 ABD Doları depozito + 300 ABD Doları avans ve 300.000 TL tesis ücreti istenmiştir. Ücretler nakit olarak ve ABD Doları cinsinden talep edilmiş, abonelere bir sonraki gün fatura ve Türkçe sözleşme verilmiştir. Bu durum, telefon bağlatan elçilik ya da konsolosluk görevlilerini çok tedirgin etmiştir. Türk Telekom'un sözleşmenin İngilizce bir özetini bile hazırlamamış olması, gerginlik ve sürtüşmelere yol açmıştır. Ayrıca, 300 ABD Doları tutarındaki avansı dolduran abonelerden, ikinci kez nakit olarak 300 ABD Doları talep edilmiştir. Bu tutarı anında ödemeyenlerin telefonları kesilmiş; ancak elçiliklerden ya da konsolosluklardan borçların ödeneceğine ilişkin bir mektup alındıktan sonra yeniden açılmıştır. Söz konusu mektup başlangıçta talep edilmiş olsaydı, bu sorunlarla karşılaşılmayacak ve Konferans sırasında, kısa süreli de olsa, telefon kesme gibi aksilikler yaşanmamış olacaktı.

Zorluk yaşanan alanlardan sonuncusu kısa süreli cep telefonu tahsisi olmuştur. EÜA'ya göre 20 Mayıs itibariyle kullanıma hazır olması gereken cep telefonları, Netaş'tan temin edilmekle birlikte, geçici hat tahsis ücreti ve abonman koşulları konusunda Türk Telekom Genel Müdürlüğü'nden beklenen talimatın gecikmesi nedeniyle, 1 Haziran'a kadar çalıştırılamamıştır.

ii. *Netaş*

a) Santral kurulması

Türk Telekom ile imzaladığı protokol uyarınca, Netaş 888 abone kapasiteli bir Centrex santral temin ederek Türk Telekom'un Gayrettepe binasına kurmuştur. Ayrıca, Hilton Convention Center'da 528 hatlık, Medya Merkezi'nde ise 322 hatlık uzak hat üniteleri ile Keban enerji terminalleri kurulmuştur.

b) Telefonlar

Netaş Konferans süresince kullanılmak üzere Meridian Business ve Ege modeli telefonları temin etmiş ve kullanılacakları mekanlarda bağlantılarını yapmıştır. Ancak, altyapı çalışmalarının gecikmesi ve zaman kısıtlamaları nedeniyle, Meridian Business modeli telefonların tüm özellikleri programlanamamış ve normal telefon gibi kullanılmışlardır. Öte yandan, cep telefonu tahsis ve kiralama işleri, Türk Telekom'un geçici süreli kart ücretlerini belirlemekte gecikmesi nedeniyle aksamış ve kiralama düşük düzeyde kalmıştır.

1.4.8. Yiyecek-İçecek Hizmetleri

1.4.8.1. TOKİ ile VİV Habitat Birlikteliği arasındaki sözleşme uyarınca yiyecek-içecek konusu tamamen VİV'in sorumluluk alanındaydı. Bu kadar büyük bir konferansta yiyecek-içecek hizmetinin güvenilir ve sağlıklı bir biçimde verilmesi için bu hizmeti verecek firmada zengin deneyim, profesyonel bir kadro ve yeterli, modern ve hijyenik üretim kapasitesinin yanı sıra, TSE belgesi, zehirlenmeye karşı sigorta, dağıtımı zamanında yapabilmek üzere en az 15 araçlık parka sahip olmak gibi koşullar aranmıştır. VİV'in yaptığı piyasa araştırması sonucunda, Sodexho Toplu Yemek ve Servis AŞ firmasının bu konuda talebi karşılayacak kapasitedeki tek firma olduğu saptanmıştır.

1.4.8.2. Habitat Konferansı'nın yiyecek-içecek hizmetleri katılımcıların yanı sıra, Konferans'ta görevli çeşitli kurumların personelini de kapsıyordu. Sodexho bu hizmeti yerine getirmek üzere LKUKM, Medya Merkezi, Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu, CRR, Harbiye Kültür Merkezi ve Salıpazarı Antrepoları'nda restoran, kafeterya ve bar düzenleyerek hizmet vermiştir. Medya Merkezi'nde 24 saat açık tutulan kafeterya, diğer binalarda öğlen ile akşam saat 20:00 arasında çalışmıştır. Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu ile CRR'deki birimler ise sabah saat 08:00 ile akşam saat 18:30 arasında hizmete açık tutulmuştur. Sadece LKUKM'deki *a la carte* restoran saat 12:00 ile 15:00 arası çalışmıştır. Dövizle alış-veriş sorununu ortadan kaldırmak ve satışları kontrol altında tutmak amacıyla, tüm mekanlarda yiyecek-içecek satışları için TL karşılığı satılan "bilet"ler kullanılmıştır. Kullanılmayan biletlerin iadesi mümkün olduğu gibi, istendiğinde bu biletlerle İstanbul'da 3.000 lokantada yemek yeme imkanı bulunmaktaydı.

1.4.8.3. Personel için LKUKM'deki 2 yemekhanede verilen öğle ve akşam yemeklerinin yanı sıra, başta güvenlik güçleri olmak üzere, Konferans'ta görevli bazı personel için gerekli kumanyalar da Sodexho tarafından sağlanmış ve dağıtılmıştır.

1.4.9. Sağlık Hizmetleri

1.4.9.1. Habitat II Konferansı katılımcılarının karşılaşabilecekleri sağlık sorunlarının hızlı ve güvenilir biçimde çözümünü sağlamak için gerekli önlemlerin alınması, üzerinde titizlikle durulan bir konu olmuştur. Bu konuda gerekli araştırma ve ön çalışmaların yapılması görevi, İl Yürütme Kurulu'nda, Büyükşehir Belediyesi Sağlık Daire Başkanlığı (BSDB) ile eşgüdüm içinde yürütmek üzere, İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü'ne (İSM) verilmiştir. HPKB görevlileri tarafından verilen brifingde bu konudaki gereksinimlerin ortaya konmasından sonra, BSDB ve İSM yetkilileri gerekli ön çalışmayı yaparak, "Habitat II Sağlık Hizmetleri Sunum Projesi"ni hazırlamışlardır. Proje HPKB tarafından incelenerek gerekli değişiklikler yaptırılmış ve son halini almıştır. Bu kapsamda, İSM'nin başlangıçtaki 70 milyar TL tutarında mali destek talebi, 10 milyar TL'ye indirilerek TOKİ tarafından onaylanmıştır. Bu indirimde, bazı gereksinimlerin çevre il ve ilçelerdeki olanaklar kullanılarak karşılanması etkili olmuştur.

1.4.9.2. Konferans sırasında uygulanan Sağlık Hizmetleri Sunum Projesi'nin başlıca öğeleri şunlardır:

i. Konferans öncesinden başlayarak, kentteki tüm yeme-içme yerleri sıkı bir denetim altına alınmış, sağlık koşullarına uymayanlar kapatılmış ya da camlarına yapıştırılan duyurularla, kullanılmamaları önerilmiştir.

ii. İSM'de oluşturulan Organizasyon ve Koordinasyon Komitesi etkinliklerin düzenlenmesini ve yürütülmesini izlemiş, bu Komite'ye Bilimsel Danışma Kurulu ile Sağlık Hizmetleri Kurulu destek olmuştur.

iii. Belirlenen hastaneler ve acil yardım birimleri için gerekli ilaç, malzeme ve donanım satın alınarak mevcut stoklar takviye edilmiştir.

iv. Katılımcılara kayıtları sırasında *Health Comes First* broşürü ve *Habitat II Emergency Health Care Card* verilerek, sağlık sorunuyla karşılaştıklarında ne yapmaları gerektiği konusunda bilgilendirilmişlerdir.

v. Şişli Etfal, Taksim İlkyardım, Haseki ve Amerikan Hastaneleri sisteme dahil edilmiş ve buralarda özel düzenlemeler yapılarak, olağanüstü durum nöbet sistemi kurulmuştur.

vi. LKUKM, Havalimanı, Salıpazarı, Dünya Ticaret Merkezi ve eski Darphane'de birer acil yardım birimi, diğer toplantı mekanları ile bazı oteller de içinde olmak üzere toplam 20 yerde ise sağlık danışma noktaları kurulmuş ve buralarda sürekli sağlık görevlileri bulundurulmuştur. Ayrıca, Konferans Vadisi'nde konuşlandırılan mobil poliklinikte hizmet verilmiştir. Taşkışla Kampusu'nda da bir acil yardım birimi planlanmışsa da, STK Forumu yönetimi bu mekanı Kızılay'a verdiğinden, buradaki sağlık hizmeti İSM tarafından verilememiştir.

vii. 118 no.lu telefona bağlı sağlık yardım hattında 24 saat sürekli yabancı dil bilen kişiler görevlendirilmiş, başvuru halinde gecikmeden müdahale edilmiştir. Türk Telekom'un kentin çeşitli noktalarına yerleştirdiği "smart-phone"lara, doğrudan 118'e bağlı tuşlar eklenmiştir.

viii. 112 no.lu ambulans servisi yeni araçların eklenmesi ile güçlendirilmiş, Konferans Vadisi'ne ve İstanbul'un çeşitli noktalarına ambulanslar yerleştirilerek, talebe hızla cevap verme olanağı sağlanmıştır.

ix. Konferans süresince İSM ve BSDB'den birer görevli yiyecek-içecek hizmetlerini sağlayan Sodexho firmasının mutfağında hazır bulunarak üretimi sürekli denetlemiştir.

x. İSM ayrıca, Habitat II paralel etkinlikleri kapsamında, İTÜ Gümüşsuyu Kampusu'nda, "Kent Hayatının İnsan Sağlığı Üzerinde Etkileri" konulu bir uluslararası panel düzenlemiştir.

1.4.9.3. Konferans için kurulmuş olan bu sağlık sistemi kapsamında yaklaşık 2000 sağlık vakası ile karşılaşılmış ve gerekli müdahale gecikmeden yapılarak kişilerin tedavileri sağlanmıştır. İSM'nin hazırlık ve uygulama dönemlerinde yürüttüğü son derece örgütlü, ciddi ve titiz çalışma büyük takdir toplamıştır. Projenin TOKİ'ye maliyeti 8,3 milyar TL düzeyinde kalmıştır.

1.4.10. Kiralama ve Satın Almalar

1.4.10.1. Ses, Görüntü ve Eşanlı Çeviri Sistemleri

i. Eşanlı çeviri sisteminin güvenilir biçimde çalışması Habitat ölçeğinde bir konferansın başarısını birinci derecede etkileyeceğinden, söz konusu sistemlere ilişkin firma seçiminde büyük özen gösterilmiştir. Yapılan ön araştırmada, ülkemizde eşanlı çeviri donanımı sağlayan firmalarda yeterli miktarda teknik donanım bulunmadığı ve bu hizmeti 6 ayrı binada yer alan farklı nitelikteki salonlarda aynı anda ve eşgüdüm içinde verebilecek deneyime sahip bir firma olmadığı saptanmıştır. Bu nedenle, VİV Birlikteliği tarafından, eşanlı çeviri sistemleri kiralayan uluslararası firmaların ülkemizdeki temsilcilerinden teklif alınmıştır.

ii. Teklif alınan firmalar arasında sadece Brahler ve Philips firmalarının yeterli deneyim, altyapı ve teknik kadroya sahip olduğu saptanmıştır. Brahler firmasının uluslararası konferanslar ve özellikle BM Konferansları'nda daha geniş deneyimi olduğu görülmüştür. Brahler'in, BM Konferansları'nın 5'ini gerçekleştirmenin yanı sıra, dünyada eşanlı çeviri sistemleri kiralama sektörünün öncüleri arasında yer aldığı ve büyük ölçekli konferanslar için gerekli teknik personel ve donanıma sahip, uzman bir firma olduğu da belirlenmiştir. Ayrıca, Mart 1995'te Kopenhag'daki Toplumsal Kalkınma Zirvesi'nde gerçekleştirdiği organizasyon gerek kullanıcı ve izleyiciler, gerek BM mensuplarınca çok başarılı bulunmuştur. Habitat II için söz konusu firmanın seçiminde, İstanbul Konferansı'nın Kopenhag Konferansı ile benzer ölçekte olması da etkili olmuştur.

iii. Konferans Vadisi binalarından LKUKM, CRR, Hilton Convention Center, İTÜ Taşkışla Kampusu, Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu ve Medya Merkezi ile Salıpazarı 2 no.lu antrepoda, ayrıca İnsan Dayanışması Forumu ile Yerel Yönetimler Forumu'nda ses, görüntü ve eşanlı çeviri sistemleri Brahler tarafından kurulmuş ve işletilmiştir.

iv. TOKİ teknik danışmanı Kemal Altınel tarafından planlanan ses ve görüntü aktarma sistemlerinin altyapısı ve kablolama işlemleri Türktelekom tarafından gerçekleştirilmiş; sistem için gerekli donanım ve malzemeler Brahler firmasınca sağlanmıştır.

v. Brahler firmasının gerçekleştirdiği işler şöyle sıralanabilir:

a) Ses, Görüntü ve Eşanlı Çeviri Sistemleri

Hilton Convention Center, CRR, LKUKM Salon III ve Salıpazarı 2 no.lu antrepoda Konferans süresince, yukarıda anılan forumlar içinse kısa süre kullanılmak üzere ses, görüntü ve eşanlı çeviri sistemleri kurulmuştur. Ayrıca, İTÜ Taşkışla Kampusu'nda, gerektiğinde kullanılmak üzere ses, görüntü ve eşanlı çeviri sistemleri hazır bulundurulmuştur.

b) Ses ve Görüntü İletim ve Kaydı

BM'nin EÜA uyarınca talep ettiği ses ve görüntü kayıtları için BRT stüdyolarında bir Ses Kayıt Merkezi oluşturulmuştur. Anılan merkezde, bütün Resmi Konferans mekanlarından iletilen toplantı görüntüleri ve 7 dildeki (BM dilleri ve Türkçe) konuşmalar kaydedilmiştir.

Kurulan kapsamlı ses ve görüntü iletim sistemi sayesinde, Genel Kurul ve II. Komite toplantıları, farklı Konferans mekanları ile Medya Merkezi'ndeki monitörlerden izlenebilmiştir. Ayrıca, uluslararası yayın kuruluşları için Askeri Müze Otoparkı'nda kurulan prefabrik ofislerde ses ve görüntü kaydı yapma olanağı sağlanmıştır. Bunların yanı sıra, Hilton Convention Center ve CRR'deki katılımcıların, açılış ve kapanış günlerinde LKUKM'deki Genel Kurul toplantılarını büyük ekrandan, istedikleri dilde izleyebilmeleri sağlanmıştır.

1.4.10.2. Emniyet Otomobilleri

İEM tarafından belirlenen güvenlik gereksinimleri arasında eskort araçları da yer almaktaydı. Söz konusu gereksinimin yerli üretim araçlarla karşılanması için, ana dağıtıcılar olan Mais Motorlu Araçlar İmal ve Satış AŞ, Otosan Pazarlama AŞ ve Opel Türkiye Ltd. Şti. ile temasa geçilerek fiyat teklifleri alınmış ve pazarlık görüşmeleri yürütülmüştür. Daha sonra, İEM'in de görüş ve onayı alınarak, 14 adet Opel Vectra 2.0; 90 adet Ford Escort CLX 1.6; 85 adet Renault R-19 1.6 ve 11 adet Renault R-19 1.8 binek otomobili ile 5 adet Ford T-15 minibüs; 10 adet Kartal SLX ve 10 adet Tempra SW steyşın satın alınmış ve İEM'ye teslim edilmiştir. Bu satın almayla ilgili olarak, Otosan firması ayrıca, Habitat II Konferansı kapsamında düzenlenen kültür ve sanat etkinlikleri için 30.000 ABD Doları tutarında mali destek sağlamıştır.

1.4.10.3. Mobilya

Habitat II Konferansı'nda kullanılmak üzere kurulacak ofislerde, kayıt ve danışma merkezlerinde ve toplantı salonlarında gerekli olan mobilyalar, teklif veren yedi firma arasında fiyat ve kalite bakımından en uygun olduğu belirlenen Movipar firmasınca sağlanmıştır. Firmadan alınan mobilyalar LKUKM, CRR, Hilton Convention Center,

Harbiye Kültür Merkezi, Medya Merkezi ve İTÜ Taşkışla ve Gümüşsuyu Kampusları'nda kurulan ofislerde ve toplantı salonlarında kullanılmıştır. Mobilya tür ve sayılarının belirlenmesinde EÜA taslağı başlıca hareket noktasını oluşturmuştur. Bunlara ek olarak, Sayın Cumhurbaşkanımız ile BM Genel Sekreteri'nin LKUKM'deki ofislerinin mobilya gereksinimini karşılamak için çeşitli firmalardan teklif alınmış ve yapılan değerlendirme sonucunda bu iş için Koleksiyon firması seçilmiştir.

1.4.10.4. Sinyalizasyon ve Yönlendirme

Katılımcıların Konferans Vadisi ve yakın çevresi ile diğer Konferans mekanları, Salıpazarı ve Havalimanı'nda hızlı ve etkin bir biçimde yönlendirilmesi amacıyla iç ve dış mekan sinyalizasyonu için yedi firmadan teklif istenmiş ve İntermodül/Modulex firmasının teklifi uygun bulunmuştur. Firma, Konferans mekanlarında bina kat planları, enformasyon panoları, toplantı salonlarında ve önemli noktalarda yönlendirme panoları, kapı ve masa isimlikleri ve uyarı levhaları gibi iç mekan sinyalizasyonu ile Havalimanı, kullanılacak güzergahlar ve Konferans Vadisi'nde dış yönlendirme ve otobüs durakları yapımını gerçekleştirmiştir. Tüm binaların iç ve dış yönlendirmeleri HPKB görevlileri tarafından, planların üzerinde ve binalarda tek tek işaretlenerek hazırlanmıştır. Sinyalizasyon ve yönlendirme levha ve plaketleri hazırlandıktan sonra, binalara montaj sırasında tek tek kontrol edilmiş, yanlışlar düzeltilmiştir.

1.4.10.5. Üniformalar

i. Habitat II Konferansı ve paralel etkinlikler çerçevesinde görev alacak personelin üniformalarının yapımı için VİV Habitat II Birlikteliği ile HPKB tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda, en iyi teklifi veren Lal Tekstil Mümessillik ve Ticaret AŞ (La Tulipe) seçilmiştir. Üniformaların tasarımı, La Tulipe'in temsilcisi olduğu Fransız ITC Balenciaga firması tarafından ve ücretsiz olarak yapılmıştır.

ii. Firma seçimini izleyen aşamada renk seçimi ve kumaş boyatma işlemi gerçekleştirilmiştir. Üniforma yapımında yaşanan bir güçlük, personel seçiminin çok geç bir tarihe kadar kesinleşmemesi olmuştur. Bu nedenle, üniformaların üretiminde beden ölçüleri konusunda bazı varsayımlar yapılması gerekmiştir. Firmanın bu konudaki deneyimi ve hızlı çalışması sayesinde, uygulamada ciddi bir sorunla karşılaşılmamıştır. Genelde büyük takdirle karşılanan kravat ve fular tasarımı da La Tulipe tarafından gerçekleştirilmiştir.

iii. BM ile güvenlik konusunda yürütülen görüşmeler sonucunda, Konferans Vadisi içinde, BM Güvenlik Bölümü'ne bağlı olarak görev yapacak Türk Emniyet mensupları için özel üniforma yaptırılması gereği doğmuştur. Bu konu da diğer üniformalarla ilgili ihale kapsamında ele alınmış ve yapılan değerlendirme sonucunda, söz konusu safari takımların Anteks firmasına yaptırılması kararlaştırılmıştır. Bu üniformalar Konferans sonrasında, geçici muhafaza için, yed-i sıfatıyla İEM'e teslim edilmiştir.

1.4.10.6. Çantalar

Alınan tekliflerin ve örneklerin değerlendirilmesinden sonra seçilen Üster Saraciye firmasına, Konferans katılımcılarına kayıt sırasında dağıtılmak üzere 12.000 adet çanta yaptırılmıştır. Üzerine ana sponsorlar Türk Telekom ve Netaş'ın logoları basılan çantaların içine katılımcılar için çeşitli kitap ve broşürler konmuştur.

1.4.10.7. Telsiz Haberleşme Sistemi

Habitat II Konferansı operasyonunun sağlıklı ve başarılı biçimde yürütülebilmesi için telsiz haberleşme sistemi kurulması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla teklif alınan firmalar arasında Aselsan, önerdiği donanımın Türkiye koşullarındaki performansı, teknolojik özellikleri ve fiyat açısından en uygun teklifi vermiştir. Konferans sırasında 280 el telsizi ve 5 sabit telsiz kullanılarak, 10 kanal üzerinden iletişim sağlanmıştır.

1.4.10.8. Kırtasiye Malzemeleri

Konferans sırasında BM ofisleri, toplantı salonları, doküman çoğaltma merkezi, Medya Merkezi gibi yerlerde gereken kırtasiye malzemelerinin sağlanması amacıyla beş firmadan teklif alınmıştır. Sağlıklı bir değerlendirme için, EÜA'daki gereksinim listesinde belirtilen istekler doğrultusunda temel gereksinimleri kapsayan bir standart kırtasiye seti oluşturulmuş ve firmalardan bu set için örnek ve teklif istenmiştir. Tekliflerin değerlendirilmesi sonucunda Galata Kırtasiye'nin teklifi uygun bulunmuştur. Söz konusu firma ayrıca, Hilton Convention Center ile CRR'de kırtasiye satış birimleri kurmuştur.

1.4.10.9. Ofis Bölme Panoları

Konferans ve paralel etkinliklerin yapılacağı binalarda, BM istekleri doğrultusunda geçici ofislerin ve medya çalışma birimlerinin kurulabilmesi için gerekli geçici bölme panolarının temini ile montaj ve demontajının yapılması konusunda alınan tekliflerden MOSEM firmasınınki uygun bulunmuştur. Söz konusu firma Konferans başlamadan önce verdiği program doğrultusunda ofisleri kurmuş, gerekli elektrik ve kablolama işlerini bitirmiştir. Firmaya ayrıca, içine X-ışınlı bagaj kontrol donanımı da yerleştirilen emanetçi odaları yaptırılmıştır.

1.4.10.10. Fotokopi Kağıdı

Konferans sırasında doküman çoğaltma merkezinde ve ofis kullanımında BM'nin gereksinimi olan A4 ebadında fotokopi kağıdının temini için beş firmadan teklif alınmıştır. Bundan önceki benzer konferansların verilerinin değerlendirilmesi ve BM yetkilileri ile görüşmeler ışığında Habitat II sırasında yaklaşık 8 milyon sayfalık çoğaltma yapılacağı tahmin edilmiş ve firmalardan bu temelde teklif alınmıştır. Dokümantasyon donanımını sağlayan Kopiteknik firması tarafından, kullanılacak kağıdın teknik özellikleri HPKB'ye bildirilmiş ve satın alma bu bilgiler doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Söz konusu kağıtlar Aktüel firmasından, konsinye olarak sağlanmıştır. Konferans sırasında alınan 16 bin paket kağıttan 14.796 paketi

kullanılmış, geri kalan miktar firmaya geri verilmiştir. Kullanılan kağıt miktarı 7.398.000 adet olmuştur.

1.4.10.11. Daktilo Makineleri

Medya Merkezi'ndeki çalışma masaları başta olmak üzere, çeşitli binalarda kurulan ofislerde medya mensuplarının ve BM personelinin kullanımı için gerekli olan 100 adet Q-klavyeli elektronik daktilo makinesi kiralama yoluyla sağlanamadığından, satın alma yoluna gidilmiştir. Teklif istenen firmalardan yalnız ikisi bu isteğe cevap vermiş, yapılan değerlendirme sonucunda daktilolar Altındağ firmasından sağlanmıştır. Firma, Konferans sırasında meydana gelebilecek arızalara anında müdahale edebilmek üzere bir teknisyen de sağlamıştır.

1.4.10.12. Dokümantasyon Donanımı

i. Konferans ve paralel etkinliklerin gerçekleştiği mekanlarda gerekli olacak fotokopi, faks ve baskı makinesi gereksinimi Kopiteknik Ofis Otomasyon Sistemleri tarafından, kiralama yoluyla karşılanmıştır. Söz konusu firma Nashua marka, 42 adedi yüksek çekim kapasiteli, 22 adedi masaüstü modeli olmak üzere toplam 64 fotokopi makinesi ile 2 adet sayısal baskı makinesi ve 56 adet lazer faks aygıtının yanı sıra, yedek parça, malzeme, teknik servis ve danışmanlık hizmetleri sağlamıştır. Firma toplam 780.000 ABD Doları olan kira ve hizmet bedelinin 100.000 ABD Doları tutarındaki bölümünü sponsorluk kapsamında sağlamıştır.

ii. Kopiteknik doküman çoğaltma merkezlerinin kurulmasında etkin rol almış ve bu merkezler ile ofislerdeki makineleri kullanacak operatörlere gerekli eğitimi vermiştir. Ayrıca, Konferans sırasında ortaya çıkabilecek teknik aksaklıklara anında müdahale edebilmek için, LKUKM'de, 24 saat boyunca hizmet verebilecek bir teknik yardım servisi kurmuştur.

1.4.10.13. Soğutuculu Su Tankları

Katılımcıların su gereksinimini karşılamak amacıyla, toplantıların yapıldığı binalarda koridorlara ve salon girişlerine, Makpa firmasından temin edilen soğutuculu su tankları ve bardak dispenserleri yerleştirilmiştir.

1.4.10.14. Tekerlekli İskemleler

EÜA uyarınca temin edilmesi gereken tekerlekli iskemleler Özbek firmasından satın alınarak, İTÜ Taşkışla ve Gümüşsuyu Kampusları, Salıpazarı, Harbiye Kültür Merkezi, Medya Merkezi, CRR, Hilton Convention Center ve Atatürk Kültür Merkezi binalarında kullanılmıştır.

1.4.10.15. İsim Ayaklıkları

CRR'deki İkinci Komite toplantıları için BM masalı oturma düzeni talep etmiştir. Ama söz konusu salonda böyle bir düzenin kurulamayacağı anlaşılmıştır. Dolayısıyla, ülkelerin ve uluslararası kuruluşların isimlerinin konulabilmesi için 300 adet pirinç isimlik ayağı yaptırılması gerekmiştir. Yaptırılan bu ayaklar koltukların önüne yerleştirilmiş ve böylece BM'nin isteği bir ölçüde karşılanabilmiştir.

1.4.10.16. Temizlik Hizmetleri

Konferans sırasında kullanılan binalardan LKUKM ve Hilton Convention Center dışındaki bütün binalarda ek temizlik ekibi kullanılması gerekmiştir. Bu binalarda Konferans öncesinde genel temizlik, Konferans süresince de günlük temizlik yapılmış, tuvaletler düzenli olarak kontrol edilmiştir. Temizlik hizmetlerinin sağlanması amacıyla sekiz firmadan teklif alınmıştır. VİV'in hazırladığı teklif değerlendirme raporu incelenerek, uygun teklifi veren üç firma görüşmeye çağrılmış ve bu görüşmelerde firmaların temizlik yöntemleri, kullanacakları eleman sayısı gibi konular hakkında ayrıntılı bilgi alınmış ve pazarlık yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda, temizlik hizmetlerini yürütmek üzere Pfaffenzeller firması seçilmiştir. Firma Taşkışla Kampusu, Salıpazarı Antrepoları ve Jimnastikhane binasında inşaat sonrası temizliği de yapmıştır. Firma elemanlarının Konferans Vadisi'ne giriş kartlarının gecikmesi, Konferans öncesinde ve Konferans'ın ilk günlerinde temizlik işlerinde belli aksamalara yol açmıştır.

1.4.10.17. Nakliye ve Hammaliye İşleri

Binalara yerleşme aşamasından başlayarak, gerek binalar arası, gerek bina içi nakliye ve hammaliye işlerinin yapılabilmesi için üç firmadan teklif alınmış ve bu hizmetleri yürütmek üzere, en uygun teklifi veren Özkaraca Nakliyat seçilmiştir. Firma Konferans sırasında ana merkez olan LKUKM'de sürekli iki kamyonet bekletmiş ve her binaya belirlenen sayıda hammal tahsis etmiştir.

1.4.10.18. Güvenlik Bariyerleri

Güvenlik bariyerlerinin ölçü, özellik, renk ve miktarları İEM tarafından belirlenmiştir. HPKB ile VİV tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda, güvenlik bariyerlerinin Mert Pantograf firmasına yaptırılmasına karar verilmiştir. Konferans süresince İEM'in uygun gördüğü mekanlarda kullanılan bariyerler Konferans sonrasında, geçici muhafaza için, yed-i emin sıfatıyla İEM'ye teslim edilmiştir.

1.4.9.19. Video Kamera, Fotoğraf Makinesi ve Aksesuvarları

İEM tarafından marka, model ve adet belirtilerek talep edilmiş olan video kamera, fotoğraf makinesi ve aksesuvarları, İEM'in sürekli olarak alım yaptığı Canon yetkili dağıtıcısı Erkayalar ve Panasonic yetkili dağıtıcısı Filiz Pazarlama'dan satın alınmıştır. Söz konusu donanım ve malzemeler Konferans sonrasında, geçici muhafaza için, yed-i emin sıfatıyla İEM'e teslim edilmiştir.

1.4.10.20. Yönlendirme Bariyerleri

Katılımcı kayıtlarının yapıldığı Salıpazarı'ndaki Kayıt Merkezi'nde ve diğer Konferans mekanlarında kullanılmak üzere, adetleri BM tarafından belirlenmiş olan pirinç ayaklı yönlendirme bariyerleri temini gerekmiştir. VİV tarafından yapılan çalışmalar sonucunda, söz konusu bariyerler Mert Pantograf firmasına yaptırılmıştır.

1.4.10.21. X-Işınlı Bagaj Kontrol Donanımı, Kapı ve El Detektörleri

i. BM Güvenlik Bölümü'nün resmi toplantıların yapılacağı mekanlardaki gereksinimleri belirlemesi üzerine, VİV tarafından gerekli araştırma yapılarak, hazırlanan değerlendirme raporu HPKB'ye sunulmuştur. Ancak, İEM'in daha sonra bildirdiği gereksinimler de göz önüne alınarak, çalışmalar genişletilmiştir. EEC Yangın ve Güvenlik sistemleri AŞ + Biga İş Makinaları Sanayi ve İthalat Ticaret AŞ, Franklin Ticaret Kontuvarı, Odeonist ve Arsis Ltd.Şti. tarafından verilen teklifler, VİV'in 28 Mart 1996 tarihli değerlendirme raporu ile birlikte HPKB'ye sunulmuştur. Firmalar ile yürütülen görüşmeler ve pazarlıklar sonucunda, X-ışınlı bagaj kontrol donanımı ile kapı ve el detektörlerinin EEC + Biga firmalarından temini kararlaştırılmıştır.

ii. Söz konusu bagaj kontrol donanımı ile kapı ve el detektörlerinin bir bölümü Konferans sonrasında, geçici muhafaza için, yed-i emin sıfatıyla İEM'ye teslim edilmiş, diğerleri ise TOKİ'nin Ankara'daki depolarına nakledilmiştir.

2. KONFERANS ORGANİZASYONU UYGULAMA DÖNEMİ

HPKB'nin Konferans döneminde uyguladığı sisteme ilişkin genel bilgiler aşağıda yer almaktadır.

2.1. Lütfi Kırdar Uluslararası Konferans Merkezi'ne İntikal

HPKB Konferans Organizasyon Bölümü, 20 Mayıs 1996 tarihinde, Lütfi Kırdar binasının bodrum katında hazırlanan merkeze yerleşmiştir. Ön toplantıların ve paralel etkinliklerin başladığı 30 Mayıs tarihine kadar tüm mekanlarla ilgili son hazırlıklar, Konferans sırasında ise günlük düzenlemeler bu merkezden yönetilmiştir. VİV operasyon merkezi, BM ve İEM güvenlik kontrol/harekat merkezi ile bina işletmecisi UKTAŞ'ın yönetiminin de aynı katta yer alması, Konferans boyunca bu birimler arasında gerekli iletişim ve eşgüdümün kolaylıkla sağlanmasına olanak vermiştir. Dışişleri Bakanlığı yetkilileri de aynı binanın birinci katında Türk Heyeti'ne ayrılan 5 odaya yerleşmiştir.

2.2. Mekan Sorumluları ve Nöbet Sistemi

2.2.1. Son hazırlık döneminin başında, bütün Konferans mekanlarına HPKB mensubu birer eleman Mekan Sorumlusu olarak atanmıştır. Aynı biçimde, HPKB sorumlularına bağlı olarak çalışacak birer bina koordinatörü ve yardımcısının atanması VİV'den talep edilmiştir. Böylece belirlenen HPKB ve VİV elemanlarına, sorumlu oldukları mekanlarda yer alacak toplantılar ve yapılacak düzenlemelere ilişkin brifingler verilmiş; yerleştirilecek mobilya, teknik donanım ve malzeme listeleri ve yerleşim planları ile zaman çizelgeleri teslim edilerek, kendi mekanlarını tanımaları, ardından da hazırlık aşamasındaki uygulamalarda etkin görev almaları sağlanmıştır. Benzer bir çalışma VİV'in bina koordinatörleri tarafından, her mekanda çeşitli görevlerde çalışacak geçici personel ile ilgili olarak yürütülmüştür.

2.2.2. Yukarıda anılan HPKB ve VİV yetkililerine verilen el telsizi ve cep telefonları ile Konferans sonuna kadar etkin bir iletişim ağı kurulmuş ve gereksinimlerin anında karşılanması imkanı bulunmuştur.

2.2.3. 30 Mayıs'tan itibaren her gün saat 19:00'da LKUKM'deki merkezde yapılan, HPKB ve VİV mekan sorumlularının katıldığı günlük değerlendirme toplantıları, gelişmelerin izlenmesi, aksaklıkların gecikmeden giderilmesi ve yeni beliren gereksinimlerin hızla karşılanmasında etkili olmuştur.

2.2.4. Aynı zamanda, LKUKM'deki merkezde, bir yanda HPKB Direktörü Gürel Tüzün ve HPKB Konferans Organizasyon Koordinatörü Şefik Onat, diğer yanda da HPKB Konferans Organizasyon Görev Sorumlusu Rabia Bakıcı ve VİV Bina Koordinatörü Mehmet Gücüyener arasında, dönüşümlü olarak, 24 saat esasına göre nöbet sistemi kurulmuştur. Böylece, Konferans boyunca gelişmeler, beliren gereksinimler ve acil durumlar konusunda anında bilgi sahibi olunmuş ve ertesi güne yönelik düzenlemelerin aksaksız gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Ayrıca, HPKB yönetim merkezine bağlı olarak, farklı alanlardan elemanlardan oluşan bir teknik ekip, genel gereksinimler için kullanılan ayrı bir grup ve bir taşıyıcı ekibi ile iki kamyonet 24 saat esasına göre LKUKM'de hazır bulundurulmuştur.

2.3. Birleşmiş Milletler Sekretaryası ile Koordinasyon

2.3.1. BM Sekretaryası mensupları 20-25 Mayıs tarihleri arasında İstanbul'a gelerek Konferans Organizasyon Bölümü tarafından kendileri için gerekli rezervasyonların yapıldığı Harbiye Ordu Evi ile Maçka, Feronya ve Parksa Hilton otellerine yerleşmişler ve EÜA'ya uygun olarak, kendilerine taşıt tahsis edilmiştir. Ardından, Sekretarya mensupları için LKUKM, Harbiye Kültür Merkezi ve Medya Merkezi'nin üst katında düzenlenen ofisler ile Medya Merkezi'nin kendisi ve BRT stüdyoları, EÜA'da yer alan donanımları ve farklı kategorilerde istihdam edilen yerel personeli ile birlikte, kendilerine teslim edilmiştir. BM yetkilileri ile birlikte birkaç gün art arda, tüm toplantı salonları ve kurulan destek sistemlerine ilişkin düzenlemeler gözden geçirilmiş, teknik sistemlerin testleri yapılmış ve Konferans'ın açılışında hepsinin düzgün biçimde çalışır halde bulunması sağlanmıştır.

2.3.2. Konferans boyunca her sabah, BM üst düzey yetkililerinin saat 8:00'de kendi aralarında yaptıkları toplantıların ardından, BM tarafından temsilci olarak görevlendirilen Margaret Malcolm ile saat 9:00'da, HPKB merkezinde koordinasyon toplantısı yapılarak, Konferans düzenine ilişkin ayrıntılar ve bir sonraki 24 saat içinde alınması gereken önlemler belirlenmiştir. O gün yapılacak toplantılar için salonlarda gereken düzenlemeler, gece toplantıları ve bunların sonucunda ortaya çıkan ek ulaşım gereksinimi, yiyecek-içecek noktalarının ve BM Kayıt Merkezi'nin açık tutulacağı saatler, üretilecek dokümanlar için programlama, güvenliğe ilişkin düzenlemeler, BM mensuplarının gereksinimleri gibi konular bu günlük toplantılarda ele alınmaktaydı.

2.4. Güvenliğe İlişkin Konular

2.4.1. Güvenlik HPKB'yi en çok uğraştıran konulardan biri olmuş ve planlamadaki bazı hatalar nedeniyle zaman kaybına yol açmıştır. Güvenlikle ilgili bölümde de açıklandığı üzere, Konferans Vadisi'ne ve mekanlara giriş için gerekli kartların alınmasına varan süreç içinde HPKB'ye gereğinden fazla yük ve sorumluluk

yüklenmiştir. Bu çerçevede, bütün ilgili kamu kurumlarının ya da özel kuruluşların binlerce güvenlik araştırma formunun toplanması; bunların İEM'in istediği biçime sokularak çoğaltılması ve ilgili birime elden teslimi; ardından sürekli izlenerek araştırma sonuçlarının hızlandırılması; gelen sonuçların ayrıca bir değerlendirmeye tabi tutularak ayıklanması ve kart verilecek kişilerle ilgili bilgilerin, belirlenmiş bir format içinde BM Güvenlik Bölümü'ne iletilmesi; Kayıt Merkezi'nin ağır işlemesi nedeniyle isimlerini bulamayan kişilerin her gün yüzlere varan başvurusunun sonuçlandırılmaya çalışılması olağanüstü zaman almıştır. Öte yandan, Vadi'nin tedrici olarak kontrola alındığı 15 Mayıs'tan, BM kontroluna geçtiği 30 Mayıs gününe kadar, pek çok kişinin dışarıdan gelerek mekanlarda çalışması gerektiğinden, geçici bir giriş kartı sistemi kurulması gerekmiş ve bunun sorumluluk ve uygulaması tamamen HPKB'nin üzerine kalmıştır. Bu güçlüklere ek olarak, Emniyet'in çeşitli gereksinimlerinin karşılanmasına çalışılmış, genellikle hoşnutsuzlarını belirttikleri yemek konusunda alınan önlemlerin ve dağıtım sisteminin zaman zaman değiştirilmesi gerekmiştir.

2.4.2. Konferans katılımcılarının Vadi içinde ve toplantı mekanlarında çok fazla polis bulunduğu yolundaki şikayetleri üzerine, Emniyet ile görüşülerek bu görüntünün hafifletilmesi sağlanmıştır. Öte yandan, yoğun güvenlik önlemleri nedeniyle, Konferans boyunca önemli bir güvenlik olayı yaşanmamıştır. Gene de, çok sayıda güvenlik personelinin varlığı farklı mekanlarda karşılaşılan hırsızlık olaylarını engelleyememiştir. Bunda, Emniyet yetkililerinin, görevlerinin malları değil, kişileri korumak olduğu yolundaki görüş ve tutumları da rol oynamıştır. Bu durum karşısında, ayrı bir özel güvenlik sisteminin kurulması yarar sağlayabilirdi sonucuna varılabilir.